

Harmanecké noviny

Spoločenské noviny zo života občanov a histórie obce Harmanec

Marec 2025

Ročník XIX.

Číslo 1

Dva symboly Veľkej noci

V našich krajoch najrozšírenejšími symbolmi Veľkej noci sú kraslice a baránok. Tento baránok má náboženský význam, ktorý môžeme osvetliť, ak zalistujeme v Biblii. V rozprávani o patriarchovi Abrahámovi je zachytená udalosť, ktorú text hodnotí ako skúšku jeho viery. V pokročilom veku sa mu narodí vytúžený syn Izák a práve tohto jediného syna má obetovať ako celostnú žertvu. Avšak vo chvíli obety Boží anjel zastaví Abraháma a on uvidí v neďalekom kriu baránka, ktorého obetuje namiesto svojho syna (por. Gn 22,13).

Oveľa neskôr v príbehu o vyslobodení Izraelitov z egyptského otroctva sa opäť stretávame s baránkom, ktorého má obetovať každá rodina. Potom vezme z jeho krvi a pomaže obe veraje i vrchný trám dverí svojho domu. Vďaka tomuto znameniu bude uchránená od pohromy, ktorá postihne všetkých prvorodených v egyptskej krajine (por. Ex 12,13).

Ďalší kamienok do mozaiky porozumenia symbolu baránka nachádzame v knihe proroka Izaiáša, ktorý hovorí o tajomnej postave Božieho služobníka. Je to muž bolesti, zavalený utrpením a trýznený, ale on neotvára ústa ako baránok vedený na zabitie (por. Iz 53,17). Pravdepodobne na tieto slová naráža posledný z prorokov, Ján Krstiteľ, keď predstavuje Ježiša z Nazareta ako Božieho baránka, ktorý sníma hriech sveta (por. Jn 1,29). Toto svedectvo odkrýva plný zmysel symbolu veľkonočného baránka. Je ním Ježiš Kristus, ktorý dobrovoľne podstúpil obetu kríža, aby nám tak zjavil nesmiernu hĺbku Božej lásky, ktorá premieňa všetko zlo ľudstva na nový život: „Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie.“ (por. Jn, 11,25) Práve tento nový život symbolizuje veľkonočné vajíčko, kraslica, ktorá bude aj cez tohtoročnú Veľkú noc zdobiť naše príbytky.

Miroslav Kuric, farár

*Veselú Veľkú noc plnú slniečka,
radosti, milých priateľov a pekných chvíľ
vám prajú
starostka obce, poslanci OZ
a zamestnanci OÚ.*

Zápis do 1. ročníka

Základnej školy Harmanec 10, 976 03 Harmanec sa bude konať v dňoch:

8. a 10. apríla 2025 v čase od 13.30 do 17.00 hod.

Na zápis prídu **osobne obidvaja rodičia /zákonní zástupcovia spolu s dieťaťom.**

Na zápis je potrebné doniesť:

- preukaz totožnosti rodiča /zákonného zástupcu,
- rodný list dieťaťa.

Do 1. ročníka ZŠ musí byť zapísané aj dieťa, ktorého zákonný zástupca požiadal riaditeľa MŠ o pokračovanie v plnení povinného predprimárneho vzdelávania. Zákonný zástupca dieťaťa dodatočne doloží príslušné rozhodnutie vydané riaditeľom MŠ.

Zapísaní môžu byť všetci predškolační, ktorých rodičia/zákonní zástupcovia o to prejavia záujem.

V prípade, že dieťa nedosiahlo školskú spôsobilosť, treba požiadať riaditeľstvo materskej školy, ktorú dieťa navštevuje, o pokračovanie v plnení predprimárneho vzdelávania.

K žiadosti sa prikladá:

- písomný súhlas príslušného zariadenia - Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Mládežnícka 34, Banská Bystrica,
- písomný súhlas všeobecného lekára pre deti a dorast,
- informovaný súhlas zákonného zástupcu dieťaťa.

Tešia sa na vás

- pani učiteľka Evka / **Mgr. Eva Žigová** - riaditeľka školy, triedna učiteľka, špeciálna pedagogička
- pani učiteľka Veronika / **Mgr. Veronika Ondrejková** - triedna učiteľka, vychovávateľka v ŠKD
- pani učiteľka Paulínka / **Mgr. Paulína Koreňová** – pedagogický asistent
- pani vychovávateľka Lucka / **Bc. Lucia Krpelanová** - vychovávateľka v ŠKD

www.zsharmanec.edupage.org

Všetky pani učiteľky majú rady deti, s radosťou chodia do práce a sú výborné vo výtvarnej, hudobnej či športovej oblasti.

Zápis do materskej školy na školský rok 2025/2026

Riaditeľstvo materskej školy Harmanec, Harmanec č.10, 976 03

oznamuje zákonným zástupcom, že prijímanie detí do materskej školy na predprimárne vzdelávanie
na školský rok **2025/2026** sa bude konať:

v termíne od 05.05.2025 (pondelok) do 07.05.2025 (streda)

od 07.00 – 15.00hod.

Podmienky prijímania dieťaťa na predprimárne vzdelávanie:

- právo na prijatie majú deti vo veku od troch do šiestich rokov veku,
- prednostne sa prijímajú deti, ktoré do 31. augusta 2024 dosiahnu 5 rokov, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné a budú sa prijímať podľa miesta trvalého bydliska,
- ak dieťa po dovŕšení šiesteho roku veku nedosiahlo školskú spôsobilosť, riaditeľ materskej školy rozhodne o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole na základe písomného súhlasu príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, písomného súhlasu všeobecného lekára pre deti a dorast a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia,
- do Materskej školy možno prijať dieťa po dovŕšení dvoch rokov veku, ak sú na škole vytvorené vhodné materiálne, personálne a iné potrebné podmienky materskej školy,
- Žiadosť o prijatie dieťaťa na predprimárne vzdelávanie nájdete na webovom sídle Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR v časti: <https://edicnyportal.iedu.sk/forms> a na webovom sídle <https://www.harmanec.sk/obec-1/organizacie/materska-skola-harmanec/>

Tento formulár je záväzný pre všetky materské školy zaradené v sieti škôl a školských zariadení Slovenskej republiky od 1.januára 2025.

Predprimárne vzdelávanie je od 1. septembra 2021 povinné pre všetky deti, ktoré dosiahnu päť rokov veku do 31. augusta 2025.

Zákonný zástupca dieťaťa, ktoré v tomto veku navštevuje materskú školu už nepodáva žiadosť o prijatie dieťaťa do materskej školy, ale dieťa kontinuálne pokračuje v plnení povinného predprimárneho vzdelávania.

Fašiangy v Harmanci – to tu ešte nebolo

kapustnicu sa postarali šikovní a ochotní dobrovoľníci Marián Pohančaník a Peter Mikušťák. Fungujú v inej profesii, ale aj túto zvládli na jednotku. Naši milí „gulášmajstri“, máte silnú konkurenciu.

Takéto fašiangy u nás ešte neboli. Verím, že to bude pokračovať aj v budúcnosti.

Všetci aktéri tohto podujatia si zaslúžia naše uznanie a obdiv, ako aj veľké poďakovanie. Ste skvelí!

Zdenka Roštárová

Každoročné pochovávanie basy, ktoré organizuje miestny Klub dôchodcov vo vlastnej réžii, tento raz dostal celkom inú podobu. Z iniciatívy pani učiteľky Veroniky Ondrejčkovej vznikol nový projekt, ktorý pobavil celú našu dedinu.

V piatok 27. februára o 14:00 prešiel celou dedinou sprievod maskovaných aj nemaskovaných žiakov našej základnej školy, členov Klubu dôchodcov a ľudí, ktorí majú radi dobrú zábavu. Sprievod sprevádzala hra na harmonike pani učiteľka Ondrejčková a vtipnými bonmotmi pán Pavol Čičmanec. Detičky si do košíka vyslúžili sladké dobroty namiesto slaniny a klobásy, ktoré bývajú symbolmi fašiangov.

Keď sprievod prešiel celou dedinou, zastavil sa na školskom dvore, kde členovia nášho klubu uskutočnili akt pochovávania basy. Urobili to profesionálne. Naše deti to videli prvý raz a veľmi ich to zaujalo. Takto sa majú zachovávať ľudové tradície, aby nezanikli ani v modernom svete.

Po skončení obradu čakalo prítomných fašiangové pohostenie: kapustnica, šišky, dobrý čaj a iné tekutiny. Prispeli na to prajní harmaneckí sponzori. O kvalitnú

foto: T. Grajzer

Harmanecké klzisko

Aj tohtoročná zima bola skúpa na sneh. Lyžiari, sánkari mali obmedzené možnosti využívať tieto druhy športu. O to vzácnejšie bolo klzisko, ale o jeho vytvorenie sa príroda nepričinila. Ba čo je horšie, komplikovala jeho využívanie počasím ako na hojdačke. Raz mráz, inokedy dážď. Podmienky na vytvorenie klziska nie sú všade. Našťastie v Harmanci takáto možnosť je, no vyžaduje si to veľa úsilia a námahy.

Preto chcem vyjadriť poďakovanie tým, ktorí sa pričinili o jeho vytvorenie. Sú to väčšinou vždy tí istí nadšenci (nechcú byť menovaní). No my vieme, o koho ide, preto si zaslúžia pochvalu a obdiv. Neraz si situácia vyžadovala

polievať klzisko aj v noci. Dokázali ste sa obetovať. Bola to veľká radosť, keď sa naši športovci postavili na ľad a mohli do sýtosti využívať perfektné klzisko. Mobily, televízory a tablety si oddýchli. Veď niektorí vytrvalci boli na klzisku od rána do večera.

Po vianočných prázdninách nastúpili na ľadovú plochu naši školáci. Boli aj takí, čo si korčule obuli prvýkrát. Netrvalo dlho a už im to ide celkom dobre. Na vybudovanie klziska finančne prispel aj náš obecný úrad. Bez tohto príspevku by nebolo také kvalitné. Len škoda, že pre nepriazeň počasia sa nedá často využívať. Vážme si ľudí, ktorí dokážu urobiť pre našu dedinu prospešné dielo pre radosť, zdravie a možno aj budúcich úspešných hokejistov.

Zdenka Roštárová

Vážení občania,

ak si neželáte, aby bolo vaše meno uvedené v Harmaneckých novinách medzi JUBILANTAMI, dajte nám, prosím, v predstihu vedieť na Obecnom úrade v Harmanci.

Ďakujeme.

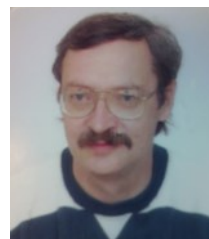
Redakčná rada

Spomíname

28. 1. 2025 uplynulo 10 rokov,

čo nás navždy opustil

Ivan Hríbik.

S láskou spomína manželka Eva s rodinou

JUBILANTI

Anna Babiaková

Janka Čižmárová

Viera Košťalová

Miroslav Kováčik

Jozef Lachký

Nataša Melezinková

Aurel Rettka

Libuša Rusnáková

Apolónia Semanová

Jana Slašťanová

Otto Vašek

Blahoželáme!

Bezpochyby jedno z najslávnejších miest sveta, nad ktorým sa majestátne vypína obrovská socha Krista Spasiteľa. Bývalé hlavné mesto Brazílie a Portugalskej ríše je dnes hlavnou turistickou destináciou na Južnej pologuli. Karnevaly, samba a nádherná biela piesková pláž Copacabana sú lákadlom pre milióny ľudí každý rok. V metropolitnej oblasti žije približne dvanásť miliónov obyvateľov. V roku 2013 sa tu konali za účasti pápeža Františka Svetové dni mládeže a v roku 2016 Letné olympijské hry. Mesto má však aj svoju odvrátenú tvár a v mnohých turistických sprievodcoch sa dočítate, že patrí k najnebezpečnejším na svete. Vo februári 2018 dokonca schválil brazílsky kongres dekrét, na základe ktorého prebrala armáda kontrolu nad políciou v Riu, čo by vraj mohlo priniesť úľavu od násilia súvisiaceho s obchodovaním so zbraňami a drogami. Veľakrát som sa však na cestách presvedčil, že niečo čítať a niečo zažiť na vlastnej koži sú dve neporovnateľné veci. Aké je teda v skutočnosti brazílske Rio de Janeiro?

Do Ria prichádzam veľmi skoro ráno, preto ešte pred hotelovými raňajkami utekám na Copacabanu, jednu z najslávnejších pláží sveta. Už som spomínal Svetové dni mládeže, keď tu pápež František slúžil omšu pred tromi miliónmi ľudí. No úplne najväčšia akcia na Copacabane bol koncert Roda Stewarta v roku 1994 s účasťou 3,5 milióna, čo z neho robí doteraz najväčší koncert všetkých čias. Poviem to úprimne, navštívil som už množstvo oveľa krajších pláží ako táto. Copacabana je špinavá, voda v Atlantiku nie je najteplejšia, vlny sú obrovské a ak sa chcete ísť okúpať, niekto musí strážiť osobné veci, pretože krádeže sú tu na dennom poriadku. Život na Copacabane je však jedinečný a trvá 24 hodín denne.

Okolité kopce, medzi ktorými je Copacabana položená, sú nádherné a práve tie ju robia jedinečnou. Ak si v noci sadnete do piesku na pláži a otvoríte s priateľmi fľašu dobrého juhoamerického vína, budete sa aj na tomto možno nebezpečnom mieste cítiť úplne bezpečne, pretože nad vami bdie sám Kristus Spasiteľ v podobe osvetlenej sochy. A toto je atmosféra, ktorú nezažijete na žiadnej inej pláži sveta.

Myšlienka postaviť sochu Krista Spasiteľa nad Riom vznikla v roku 1922, keď oslavovala Brazília 100. výročie nezávislosti. Po celej krajine sa začali organizovať finančné zbierky na realizáciu nápadu a o 15 rokov bolo dielo dokončené. Na osemmetrovom podstavci stojí tridsať metrov vysoká (asi ako desať poschodí) a 1145 ton vážiaca socha Krista (samotná hlava má „len“ 30 ton). Kristus akoby s rozpäťtými rukami objímal celé mesto. To celé je umiestnené na 700 metrov vysokom pahorku Corcovado, odkiaľ je ozaj fascinujúci výhľad na centrum Ria de Janeiro, Copacabanu, či Cukrovú homoľu. Ročne toto miesto navštívi viac ako milión ľudí všetkých vierovyznaní. A domáci? Tí majú k soche jedno krásne príslovie: Kým má Kristus rozpažené ruky, netreba pracovať. Keď ich zloží, dáme sa do práce... Úsmevné, ale nefunguje to tak. Na chlieb sa v Brazílii ťažko zarába...

Výhľad z Corcovada od sochy Krista Spasiteľa je jedinečný a neprekonateľný, jeden ďalší kopec v Riu sa mu však snaží konkurovať. Pahorok s názvom Cukrová homo-

Ľa bol pomenovaný v dôsledku podobnosti s tradičnou hlinenou formou určenou na prepravu cukru. K soche Krista sa dostanete pohodlne zubačkovou železnicou, na Cukrovú homôľu vedú dve lanovkové dráhy, vďaka ktorým je výstup taktiež pohodlný, ale podstatne adrenalinovejší. Na vrchole si môžete dať v miestnej reštaurácii svoj obľúbený drink, vynikajúcu brazílsku kávičku, alebo absolvovať romantickú večeru. Násť miesto s krajším výhľadom pre tieto aktivity je hádam nemožné...

Rio de Janeiro má aj jedno kultové miesto. Keď sa slávny a excentrický umelec Selarón usadil v miestnej štvrti Santa Teresa, pre zlú povest sa tu kvôli bezpečnosti báli zákazníci navštíviť jeho ateliér. Selarón sa preto rozhodol zveľadiť okolie a na uličke spájajúcej štvrte Lapa a Santa Teresa nalepil v roku 1990 na schody prvú farebnú dlaždičku. Od tej doby umelec dlaždicami úplne prepadol, začal ich zháňať z celého sveta a minul na ne všetky zarobené peniaze z predaja obrazov. Selarónove schodište je dnes zložené z 250 schodov, je na nich vyše dvetisíc dlaždičiek zo 60 krajín sveta. Schody preslávila vo svojich videoklipech írsky kapela U2 či Snoop Dogg. Mestská rada v Riu udelila Selarónovi v roku 2005 čestné občianstvo, čo umelec okomentoval slovami, že mu dali nejaký papier, ale nikdy od nich nedostal jedinu dlaždicu alebo vrečko cementu. Selarón na svoje schody napísal: „Ukončím tento bláznivý nápad a jediný sen až v posledný deň svojho života.“ Svoj sľub dodržal a žil až do svojej smrti v tmavom byte vedľa schodov, kde mal iba posteľ a stôl.

Prekrásne mesto, ktoré turisti milujú – to je však iba jedna stránka brazílskej metropoly. Prvá chudobná štvrť, ktorá dostala pomenovanie favela, vznikla pri Riu už na konci 19. storočia. Ich nekontrolovateľné šírenie nastalo hlavne v sedemdesiatych rokoch minulého storočia, keď sa ľudia hromadne sťahovali z vidieka do veľkomesta za lepším životom a pre mnoho rodín sa stali favely jediným možným miestom pre usadenie. Ani armáda nedokázala zastaviť kriminalitu vo favelách, preto sa snažili tieto štvrte izolovať. Favely sa tak stali bezpečným útočiskom

pre gangy obchodujúce s kokaínom, ktorý sa tu v obrovských množstvách dovážal najmä z Kolumbie. Odhaduje sa, že v týchto chudobných štvrtiach žije dnes okolo 26 % obyvateľov Ria (skúste počítať, 26 % z 12 miliónov, to je viac ako tri milióny chudobných ľudí...). Ja som sa po návšteve jednej z favel neubránil pocitom, že si vôbec nevážime, v akom bohatom a bezpečnom svete žijeme my, na našom Slovensku.

Je teda Rio de Janeiro mesto bezpečné alebo nebezpečné? Snažím sa na svet pozeráť aj cez štatistiku. Naše malé Slovensko má niečo vyše 5 miliónov obyvateľov a stačí to na to, aby niektoré médiá pripravili každý boží deň v roku takzvané „kriminoviny“. V Riu a okolí žije vyše 12 miliónov ľudí a len k soche Krista tu ročne príde vyše milióna ďalších návštevníkov, k tomu prirátajme turistov na Copacabane, Cukrovej homole, Selarónových schodoch... Dodržiavať základné pravidlá bezpečnosti je potrebné u nás, v Riu, či hocikde na svete. Určite sa nikto z nás nebojí ísť do Košíc, ale iba blázon by tam išiel večer na Luník IX. Rio sa určite oplatí bez nejakých obáv navštíviť. Atmosféra Ria je jedinečná v každý všedný deň, no neviem si to tu predstaviť počas slávnych karnevalov. A ak si niečo predstaviť nevieme, mala by to byť pre nás výzva. Stretneme sa tak raz na karnevale v Riu?

Jozef Jankov

12. ročník futbalového turnaja v Harmanci

V malej útulnej obecnej telocvični v Harmanci sa v decembri konal už 12. ročník turnaja vo futbale mladších a starších žiakov. Za dlhé roky sa vymenilo veľa hráčov-športovcov. Keď nostalgicky spomínam, boli tu chlapci, ktorí hrajú profesionálny futbal v rôznych kluboch ako Slovan Bratislava či Železiarne Podbrezová. Hralo sa, ako každý rok, v dvoch kategóriách: 5-10-roční a 11-15-roční žiaci. Som veľmi rád, že v každej kategórii sme mali zastúpenie chlapcov z Harmanca, kde sa očakáva, že chlapci budú pokračovať vo futbalovom raste dopredu.

V našej malej telocvični hrali trojčlené družstvá na malé bránky. V každej skupine bolo po 5 mužstiev, a tak si chlapci zahráli dosýta. Víťaz môže byť iba jeden a to bolo mužstvo „To je jedno“, kde hral Denis Kiedžuch, Matias Gibala a Lukáš Bulík. V staršej kategórii sa stalo víťazom mužstvo „RSC“ s hráčmi

Martin Beľa, Denis Ďurovec a Peter Kapralov, ktorí ukázali svoje futbalové zručnosti.

Na uskutočnenie turnaja treba financie. Ďakujeme Banskobystrickému samosprávnemu kraju, ktorý nám prispel na vecné ceny a obci Harmanec, ktorá nám poskytla telocvičňu a občerstvenie pre hráčov. Poďakovanie patrí aj rozhodcom Miroslavovi Nemčokovi a Samuelovi Chladnému. Najviac poteší človeka a zahreje pri srdci, keď rodičia odchádzajú s deťmi spokojní a vďační za výborne zorganizovaný turnaj a už teraz sa tešia na ďalší ročník.

Peter Chladný

foto: Peter Chladný

